V-01129/4 (1918)

Ч. 92. (887). Львів, второк 23. цвітня 1918. Рік IV.

УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО

Ціна примірника 16 сот. На провінції 20 сот.

Виходить що дня рано кромі понеділка.

політична, економічно-суспільна часопись. (Редакція Руська ч. 3.)

При українськім кордоні.

Хоч далеко віддалені від Київа, де творить ся і розвиває ся нова українська державна машина, ми є свідками тут при кордоні, що державне житє повели, але постепенно підносить ся. Житє починає входити на нормальний шлях, недавний ще безлад уступає, устають грабіжи та насиля. Кордон прибирає характер такий, який мав перед війною. Не великі вправді громади українського війська осіли по більших місцевинах, осіли на тимчасовій граничній лінії, але ті сповнюють на причуд свою службу. Маю на думці охорону українського мужика. Вправді реквізиції були вже зразу зборонені, але грабіжи були на дневнім порядку. Нині сього нема. На сторожі станув український жовняр та українська гранична власть, яка стає в обороні права та все з добрим вислідом інтервенює у військових властий осередних держав. Український мужик з довірєм відносить ся до своїх орґанів а пошана до Центральної Ради і її повага росте з дня на день. Я міг би навести цілий ряд моментів, задля яких се потішаюче явище заточує чимраз ширші круги. Орґани осередних держав висловлюють ся з подивом для орґанізаційного змісту України, яка змогла в так короткім часі із небувалого хаосу сотворити щось подібного до державної машини. Що ніля українська власть концентрує ся в Київі, видно всюди. Через Київ ідуть інтервенції, рішеня, розкази. А після того, які вони, можемо сказати, що вже не слабонька, але рішуча і справедлива рука спочиває на всіх ресортах державної машини. Охорона мужика та введенє ладу отсе клич її, якої відгомін доходить тут до нас над кордон і вспокоює ся. Вже видні діла, не лише слова.

Коло нас много недавних українських полонених з німецьких таборів, нині Українці-жовнари в своїх одностроях з найкрасшими інтенціями ждуть на прикази Цент. Ради. Вона вже дбає про них: Харч і гроші ідуть з Київа. Недостатку нема. Їда, якої у нас давно не було, хиба на початку війни. Се найкрасший доказ для тих, які давши послух нашим найсердечнійшим голосили, що на Україні нема поживи.

Довший побут в Німеччині не без впливу лишив ся на Українцях.

Не одного навчили ся від народу, який у тій війні виріс понад усіх, не одно посіють з того на рідній Україні, на пожиток для загалу. Якось дивно, що не вертають Українці з австрійських таборів. Се толкують собі тим, що Австрія ще не ратифікувала мира, з чим звязані усї умови між нею а Україною.

Через нашу місцевість переходять тисячі Українців-Австрійців полонених в давній російській державі. Вони одушевлені недавними випадками на Україні. Вертають до нас, яко свідомі Українці. Україна витиснула на них своє пятно. Слово „руський“ „Русин“ ще перед кількома роками майже загальні у нашого мужика, згинули без сліду. Кождий почуває себе Українцем, гордий на себе, на Україну. Не диво. Коли зважимо, що за короткий час зазнали вони опіки від українських громад, не лиш на Україні, але і в Московщині, видить ся нам се явище ще більш зрозумілим. Не один приносить в серці поза пошану велику вдяку для Центральної Ради і її орґанів.

На одно цікаве явище мушу звернути увагу, а саме на те, що большевизм найменше витиснув пятно на нашім полоненім. Склала ся на се головно борба України з Московщиною. Се і знеохотило Австрійця-Українця до [illegible] ковували його в тім дусі, і се виховане остало до нині його провідником, в півночи бачив і бачить найбільшого ворога України.

Справа Холмщини і Підляша не сходить майже з дискусії. До нині не знаємо, як на сю квестію глядіти. Національно вона українська і державно також. Так принайменше виходило би з Берестейського договору. На ділї радять польські власти через крайскоманди. Листи адресовані и Холмщину з додатком: Україна, або не доходять, а як — рекомандовані, то доручують їх з такими додатками, що не можна би їх повторити. А се діє ся під оком і через функціонарів окупаційних властий. Та щож се в порівнаню з тим що комісар Холмщини і Підляша Йолтухівський пересидів ся в холодній! Поляки задержують присягу, яку зложила 18 лютого! А можуть тим більше, коли власти окупаційні лиш позірно є ними. В дійсности се орудя польськости. В.

До становища німецького війська на Україні.

Київська „Народня Воля“ доносить, що голова Ц. Ради Грушевський, мав розмову з представниками центр. держав (Німеччини і Австро-Угорщини) у приводу тих чуток про ролю німецького війська на теріторії Републики, які розповсюджують ся в останні часи ворожими Републиці елементами. Виявляеть ся, що представники центральних держав, відвідуючи сими днями голову Центр. Ради, особливо порушували справу налагодженя як найкрасших відносин між покликаним на Україну німецьким військом і укр. адміністрацією.

Голова Ц. Р. висловив надію, що сї відносини складуть ся зовсім добре, коли німецьке військо і його старшина буде обмежуватись чисто оперативною діяльністю, не вмішуватись у внутрішні справи Републики і не робити-ме ніяких самочинних виступів.

Представники центральних держав заявили, що се являеть ся бажанем і німецьких властей, а дотепеоішні непорозуміня, які зустрічали ся в відносинах німецьких війск до населеня, залежать цілком від надзвичайних воєнних обставин. Взагаліж німецькі війська повинні помагати українському урядови і виконувати тільки його накази, коли він потрібувати-ме їх допомоги також у внутрішних відносинах.

Далї голова Укр. Ц. Ради, як на одну з найважнійших умов захованя приязних відносин між населенем і німецькими військами, вказав на необхідність, щоб населеню не давало ся підстав до підозріня, що прихід німецких військ має вплинути на соціяльну політику Укр. Ц. Ради.

Серед населеня України з ріжних сторін ширить ся аґітація, що Німці хочуть знищити земельний закон і віддати землю поміщикам. Деякі окремі факти, як перешкоди чинені німецькими частинами селянським орґанізаціям в порядкованю бувшими поміщичими землями і інвентарем, піддержують серед населеня сю тріводу. На се німецький представник з усею рішучістю заявив, що його правительство абсолютно немає заміру впливати на соціяльну політику України. Не утаїв одначе свого побоюваня, що при переведеню земельного закона багато земель України, а саме величезні поміщицькі землї можуть зістати ся не засіяними, і вказував на такі міркуваня ріжних київських економістів, як проф. Білїмовича і инш., що без участи поміщиків сї землї зістануть ся не оброблені. На се голова Центральної Ради заявив, що в супереч заявам оборонців великої земельної власности, по тим відомостям які він має від членів кабінету і членів Центральної Ради, селяни дуже добре орґанізують оброблене поміщицьких земель, там де ліквідують ся большевицькі терор і де селянам не ставить ся перешкод в орґанізації господарства. Яка небудь військова поміч ледви чи потрібна — потрібен ввіз сільсько-господарських машин, а в деяких місцевостях можливо скорша подача насїня. Вже і зараз досить значний процент земель що до засіву забезпечений, але колиб частина поміщицьких земель і зосталась необсіяною в сім сезоні, то шкоди від сього менше, як від нарушеня соціяльної політики Центральної Ради. Всякий примус в кождім разї тут дуже небажаний.

Селянство мусить мати певність, що українське правительство нізащо не відійде від своєї дотеперішної соціяльної програми і що земельні закони зістануть ся незміненими. Лише в таких умовах селяне зможуть наладити свою господарську діяльність. Треба мати на увазї сї дальші перспективи навіть супроти можливих недоборів найблизших місяців. Німецький представник прийняв зовсім до відомости поясненя голови Центральної Ради.

На херсонських степах.

(Кореспонденція „Українського Слова“).

У скорім поході з галицького Поділя опинились українські полки ц. і к. дивізії і ґрупа архикняза Вільгельма, до якої належать наші славні Січові Стрільці, вже з кінцем минувшого місяця на розлогих і казочно богатих херсонських степах.

Ось-тут житє! По чотирьох лїтах війни, по довгомісячній лютій грабіжи большевицьких бандитів, в тутешніх селах повні засіки

старого збіжа, множество прекрасних степових копий, майже при кождій сільській хаті величезні стирти соломи і сіна, — на хуторах і селах богатих заможнїх селян — арендаторів, в їх хатах 3—4 гарно уладжені комнати з паркетами і тапетами, тут і там висить Тарас на стіні. Землю вже майже скрізь розділили сільскі комітети між господарський трудящий народ. Не все вдоволені сим давні 200—300 десятинні арендатори-мужики дістали тепер під обробітку пересічно 30 десятин. Не зважаючи на такий радикальний переворот в земельній справі і крайно непевну політичну ситуацію, зелене збіже зійшло вже скрізь на безмежних полях, як давніми роками.

Перерізує отсї степи і радіє майбутнїм укр. живом маєстатичний Словутиця-Дніпро. У херзонській пристани заховав він для своєї вільної Републики коло 500, майном українським суто наділених кораблїв, над його поважними, українському серцю дорогими хвилями літають веселі, сиві чайки, — тут і там повівають в городі синьо-жовті прапори.

Не цілий город тужно ждав на них. З разу захопили його силою большевики, відтак „фронтовики“ (салдати з позицій) і разом з Татарами, Молдавянами і иньшими, прямо з карних домів увільненими горлорізами, обороняли його перед „укр. гайдамаками“ і їх союзниками. (Гайдамаків ніяких не було). — По лютім бою город взято силою нараз з усіх сторін. Головачі большевицько-фронтовицькі втїкли забравши з собою богато міліонів награбленого гроша і иньших маєтків. Українська „Просвіта“ зруйнована до тла, укр. театр розграблений. Приклонників „буржуазійної“ Ради вишукували ідейні горлорізи особливо пильно. Вони загибли у кручах, або денебудь на шляху.

З визначних Українців оставсь в живих відомий письменик Чернявський, лікар Пісьнячевський і ті, що добре вміли заховатись перед большевицькою бандою і добрим оком чужого і ворожого Україні херзонського населеня, яке тут в більшости.

Тепер в Херзоні мирне житє. Склепи відчинені, живий рух у пристані, стара виборна городська дума ожила, люди відважно виходять на вулицю, кінематографи, театр і цирк знов гучно-веселі. Австр. військо обсадило Алешки, Голу-Пристань і пішло частю далі на схід, мабуть на Запорожя. Між Одесою і Херзоном, між Херзоном і Николаєм плавають вже знов кораблї без ляку і зневіри.

Почали уже свою роботи укр. комісарити, які завів тут делеґат „Ц. Ради“ д. Чоник, — місцева укр. часопись „Дніпро“ почала знов виходити, на днях має тут появитись щоденна українсько-руська ґазета „Херсонщина“ („Дніпро“ зявляєсь двічи на тиждень), — розпорядки і відозви „Ц. Ради“ наліплені по усіх видних місцях, місцева „Просвіта“ знов закликає слухачів на лекції украйнознавства, — а що найважнїйше: місцева городська дума заявила на засїданю, що признає владу української „Ц. Ради“.

Остання буде мати тут менше перепон, ніж в Одесї, але (ясна річ), як всюди, так і тут жде укр. правительство і укр. орґанїзації ще велика праця, заки все житє попливе в однім укр. руслї, заки укр. власть скрізь як слїд скріпить ся.

Зелїзниці, почти, телеґрафи — як скрізь, так і тут радо підчиняють ся приказам укр. міністерства.

Селянство — богате, вольне, але в загалї також ще мало в нього національної і державно-політичної свідомости. Повітові земські управи переважно в укр. руках і є всяка надія, що при їх помочи почнеть ся на херзонських степах вже негайно пильна праця на добро і славу вільної України. О. Л.

Уступлене Укр. Ц. Ради?

„Lemberger Zeitung“ доносить з Київа, що супроти приказу команданта німецьких йіськ ґенер. Айхгорна, яким під строгими карами наказуєть ся селянству України обсївати ріллю й забороняють ся йому займати більше землї, чим воно в силї обробити, — Мала Рада ухвалила резолюцію, в котрій застерігаєть ся проти вмішуваня німецьких командантів у внутрішні справи Українсько-Републики. Міністер заграничних справ має заложити протест в осередних державах, а президент міністрів має вислати відповідну ноту до Відня і Берліна.

По Київі кружляють чутки — кінчить згадана часопись — що Мала Рада уступила.

З поля битви.

Битви піхоти.

Берлїн, 21-го цвітня (Урядово). — В північній частині фронту завзяті бої піхоти. Коло Ля Басс, Альбер, а також над Оазою живий артилерійський огонь.

Гарці з Американцями.

В полудневій части між ріками Мозою і Мозелею напали саські баталїони на Американців. Вони злобули місцевість Сешпрі та вдерли ся на два кільометри в глибину неприятельських становищ.

Слабші приступи неприятеля відбито, а сильнїйші наступи здержано. — Ночію, після знищеня неприятельських позицій, повернули наші баталїони до своїх становищ. — Кріваві втрати Американців є незвичайно великі. — Взято в полон 183 Американців, між ними 5 офіцирів і здобуто 25 скорострілів.

У Крим!

Після зломаня неприятельського опору коло Перекопу, отворили собі наші війська дорогу до Криму.

В Македонії.

Рухлива діяльність неприятеля на захід від Озера Дойран і в долинї ріки Струми.

Вступні бої в Італїї.

Відень, 21-го цвітня. — На італїйськім фронтї в ріжних місцях зновили ся артилерійські бої і розслїдні чинности.

Наша піхота на французькім фронтї.

Відень, 21-го цвітня. — „Daily Telegraph“ доносить, що до Бельгії прибуло богато австрійських війск.

Довгі поїзди з військами їдуть через Лієж. Богато Австрійців находить ся в Антверпії і Гандаві.

Всї на французький фронт!

Рим, 19-го цвітня. — В палатї послів заявив Орляндо, що в короткім часї зобачить світ, як італїйські прапори повівати будуть на полях Пікардії і Фляндії.

Опір Ірляндії.

Дублїн, 21-го цвітня. — Ірляндські посли до англійського парляменту на зборах рішили, щоби лишити ся в Ірляндії і орґанізувати тут опір проти військового обовязку служби.

Димісія кабінету Векерле.

Будапешт, 21-го цвітня. Урядова часопись доносить:

Його цїсарське Величество зволив вселаскавійше приняти димісію цїлого угорського кабінету і рівночасно зарядити, щоби поодинокі міністри вели урядові дїла аж до дальшого рішеня.

Борба за право.

Дня 28. цвітня 1917 р. власноручним письмом до ґрафа Тіси візвав його молодий угорський король Карло, щоби він „негайно предложив йому відповідні пляни, в яких би проявилось його вдячне признане за подиву гідне напружене сил і за патріотичну поставу народа в рішаючих днях світової борби — в поширеню виборчого права, яке відповідає теперішним великим часам і жертвам які понесло населене“. Дня 23. мая 1917 р. дістав димісію гр. Тіса, бо таких відповідних ...ів про поширене виборчого права на ...ршині він не предложив, бо він є ворогом ...ирення прав для народа.

Після Тіси дістав поручене опрацювати плян поширеня виборчого права кабінет Векерля-Вачоніого. Предложене опрацював Вачоні реакційний демократ. Опрацьована ним реформа виборчого права цїлком не є ідеальною, а є компромісом. Для міст є вона майже демократична, але немадярські народи і цїле сїльське населене Угорщини полишає вона самоволї правительства і комітатових бюрократів. Проект виборчого права не признає сего права кождому повнолїтному угорському горожанинови, але обмежує його до сих осіб, що уміють читати і писати і укінчили з добрим успіхом найменше чотирикласову народну школу. Виключає ся через се від виборчого права широкі верстви людий, які при шкільнім угорськім системі не успіли або цїлком не могли покінчити чотирикласової народної школи. Мимо сего проект сей узискав цїсарську передвступну згоду і здавало ся, що реформа виборчого права таки буде переведена в житє. Але вороги признаня народови прав з Тісою на чолї повели борбу навіть проти сего компромісового предложеня і майже рік протягають її полагоджене.

В послїдних днях в наслїдок іменованя барона Буріяна міністром заграничних справ за радою ґр. Тіси, а без повідомленя угорського міністерства, се послїдне подало ся до демісії і здавало би ся, що ґр. Тіса знов буде мати непереможний вплив на судьбу виборчої реформи і ужите всіх средств, щоби волю короля цїлковито випачити.

Протягане переведеня виборчої реформи, димісія кабінету і видний знак зросту впливів ворогів реформи викликала протест угорських робітничих мас. Проявом сего протесту був півгодинний демонстраційний загальний страйк і меморіял, які робітники всіх фабрик вручили своїм військовим командантам і управам фабрик і заведень. Як документ борби і народньої дипльоматії наводимо тут дословно сей робітничий меморіял.

Він звучить:

„Рівно рік сему назад, дня 2. мая 1917 р. зорґанізовані робітники в меморіялі до військових команд і управ фабрик подали до відома, що ми рішили повести широку борбу в інтересї здобутя демократичної виборчої реформи. Рішене наше поперли ми одногодинним перерванем працї.

Тодї було таке положене, що король під впливом світових подій і в зрозумінню вимог часу дав правительству Тіси розказ, щоби воно опрацювало виборче право яке відповідало би великому часови, який ми переживаємо, і великим жертвам народа. Але затвердїлі вороги народа, правительство і його партія, супротивились старим, справедливим вимогам народа і волї короля. Тому ми рішили повалити Тісу і його компанію.

При помочи горожан, які є переконані о конечности демократичного розвою, і в наслїдок вирозумілого поведеня короля, удалось нам перевести наше рішене без великих жертв і внутрішнього заколоту в краю.

Але до нинїшного дня не дістали ми залевненого нам королївським словом виборчого права. Тіса і його помічники остали

давне як „опозиція більшости" при власти, нашим за правом звязаючим словам виміряли моральну пощочину і ставали поперек дороги приреченю короля, яке мало сповнити ся.

Тепер знов стоїмо тут як перед роком: безправні невільники, які не мають впливу на судьбу держави і не можуть рішати про свою власну судьбу, та не мають права в дорозі закона подбати про своє добро і добро своїх дітий, а навіть не мають надії, що парлямент, в якім робітники не мають своїх заступників здійснить також святочно заповіджену новочасну, поступову соціяльну політику і законну охорону робітників.

Коли вже перед роком признано наші домагання як правдиві і справедливі, то о скільки в висшій степені мусить ся се стати тепер. Кілько крови і поту пожертвували ми і наші діти за сей час на полях битви, в фабриках, копальнях і на ріллі, щоби ворожі війська не знищили і не розтратували краю! Які зносили ми недостатки, скільки стратили ми на житю і здоровлю, скільки мусіли ми перенести тілесних і душевних терпінь! Принесені народом жертви вже перед роком склонили короля виповнити старі, горячі бажання і домагання народа. Чи з сего часу цінности і заслуги народа стали більші чи менші?

Помимо сего ми знов стоїмо тут з пятном безправности на чолі і з болем серця ошуканих і отуманених людий.

Як ми довідали ся, що опірна воля Тіси ставить ся поперек дороги здійснення демократичного виборчого права сильнійше як торжествене приречене короля, зазначили ми масовим триднeвним страйком від 18. до 21. січня, що маємо досить гарних слів і несповнених обіцянок і що ми є готові власними руками виборoти собі наші права. Тоді президент міністрів дав слідуючу прилобіцянку: „Правительство заявляє тепер, як і перед сим, що воно проєкт виборчого права поставить на першім місци перед всіми справами і підниме його до закона".

Однак народна партія праці не стерпіла здійснення мінімум розширення права. Воля народа є для неї зером, воля поступових горожан не значить для неї також більше а і воля короля не може також сповнити ся супроти сконцентрованої волі партії праці.

Так ся має тепер справа.

Воля народа і великої части горожан, та згідна з нею воля короля може лише тоді побідити, як удасть ся стерти в порох і цілковито знищити партію праці. Ми змушені повторити се, що сказали перед роком:

Хоч ми є переповнені почутєм обовязку, хоч ми так дуже бажаємо, щоби в тих тяжких часах не наражати державу на внутрішні замішання, однак мусимо показати, що вітчина скорше обійде ся без Тіси і його компанії, як без сили наших рук.

Ми присягаємо, що як не дістанемо негайно поширення права, яке предложило правительство Векерлього, то ужиємо всїх відповідних средств для здобутя наших прав. Як би іменовано правительство, котре безпроволочно не здійснить предложеного і королем одобреного проєкту виборчого права, то ми не беремо на себе ніякої відвічальности за правильну працю фабрики, навіть тоді ні, коли продовжене праці було би як найбільше потрібне.

На се ми присягаємо.

Так, як перед роком, кажемо і нині: На доказ гідности присяги і поваги нашого остереження і рішучости в тій хвили, коли передаємо сей меморіял, ми застановили працю на пів години. Ми зложили приряди, застановили колеса; в святочнім супокою передаємо сей документ нашої твердої рішучости. Ми ждемо на відповідь. Через сей час нехай робота іде дальше. Однак як би до керми прийшла знов реакція, як би нас знов обиджено: то най розгорить борба аж до побіди.

Ми довго довіряли і богато терпіли. Відвічальність нехай понесуть сї, котрі ганьбяче надуживали нашого довіря і нашої терпеливости. — Робітники фабрики".

На Угорщині доспівають важні події. Се добре усвідомляють собі правлячі круги і здає ся не допустять до скрайности.

430.000 КОР.

Дня 11. н. ст. цвітня 1918 р. минув рік, як видано поклик до збирання складок на „Фонд ім. митр. Андрея гр. Шептицького для українських сиріт".

Протягом року зложила українська громада в Галичині на сю ціль чотириста тисяч кор., щоби з одної сторони пошанувати працю, неволю, терпіння і поворот Ексц. Митрополита, а з другої, щоби прийти з помочю нещасливим українським сиротам, яких батьки поклали голови на побоєвищах, або виселено.

І хоть як гарно свідчить ся збірка про жертволюбивість нашого громадянства, то всеж годі не завважати, що до наміченої цїли, зложення що найменше міліона корон, ще далеко.

Богато людий, інституцій та громад не почувало ся ще доси до обовязку зложити жертви на вічний фонд, що має отирати сльози найнещасливійшим з поміж нещасливих, та виводити їх в люди у хосен для рідної землі,

Тому відкликуємо ся ще раз до цілого українського громадянства в Галичині, щоби в імя любови, яку Всевишний бачить і нагороджує, слало жертви для українських сиріт. За жертву любови Бог охоронить тих, що борють ся на побоєвищах, та верне женам мужів, дітям батьків, родичам синів!

Хто має діти і радіє ними, нехай тямить що богато безпомічних і бездомних сиріт блукає по пожарищах та шукає теплого серця отця і матери. — Чимало сиріт упало вже жертвою холоду і голоду та безмежної нужди. Спасаймо тих, що ще остали при житю.

Відкликуємо ся до всїх: священників, урядників, учителів, міщан і селян, до українських жовнірів, до нашого жіноцтва просимо о датки на вкл. кн. „Дністра" у Львові ч. 10.300.

Не був сей чоловіком, хто перейшов біля сироти без слова-розради для неї та хто не подав їй помічної руки.

Батьки і матери, брата і сестри і ви, українські діти, кождий хто йно може, спішіть з датками, щоби сироти не пропадали для нашого народа, бо на тім поколінню, яке підростає, основана будучина української землі.

За Комітет „Живого Памятника"

Вергановська Евгенія, о. Дзерович Юліян, Івановнч Антін, о. Лежогубський Теодозій, о. Лудиняк Василь, д-р Слюзар Ромал, д-р Стуржинський Кирило, д-р Федак Стефан, Федусевич Мирон.

Пятьдесята річниця німецького хемічного товариства.

Як Німці виграють теперішну ґіґантичну війну, то в першій мірі будуть завдячувати свою побіду розвиткови хемічної науки і хемічного промислу.

До сего розвитку хемії в Німеччині знов в першій мірі причинило ся „Німецьке хемічне Товариство". Німці можуть бути горді зі своєї науки. В сей власне час, коли якісь незвісні ще близше широкій публиці хемічні препарати з небувалою силою викидають з горла велитня-гармати на неймовірну майже віддаль 120 кільометрів величезні кулї, які в своїй дорозі досягають висот, до яких ще досі не сягнула сила живучих на землі сотворінь і взбуджують в цілім людстві надзвичайний подив, в сей сам час святкують німецькі учені хеміки свято пятьдесятої річниці свого хемічного товариства — в тихім домі свого основателя, берлінського професора хемії Гофмана.

В 1868-тім році заложено при берлінськім університеті хемічну лябораторію і запрошено на катедру хемії професора Гофмана, який через 20 літ працював на англійських університетах. Професор Гофман згуртував коло себе кружок молодих людий, які студіювали хемію і до спілки з другими славними німецькими хеміками, як Бунзен, Лібіх і Велер, оснував „Німецьке хемічне товариство" на взір льондонського „Chemical Society". — Товариство мало в першім році істновання 3 почесних членів, 95 звичайних і 8 надзвичайних членів і видало малий томик о 282 сторінках наукових хемічних розправ. В році 1908-мім числило Товариство 14 почесних членів, 3284 звичайних і 280 надзвичайних членів, а нині має воно більше як 5000 членів.

Товариство не вдоволяло ся лише оголошенем власних праць. Воно поставило собі за ціль постійно інформувати своїх членів і широку публику про всї хемічні досвіди краю і заграниці. В своїм орґані „Chemisches Zentralblatt" реферувало воно в стислій формі про всї найважнійші відкритя і оголошення хемічної науки і техніки.

В році 1913-тім появило ся таких рефератів 11,219 на 273 аркушах друку. Притім веде Товариство лексикон вуглевих (живих) сполучень, яких доси відкрито понад 200.000. Видає ся також лексикон анорґанічних (неживих) сполучень, яких доси відкрито около 35.000. Кромі сего веде Товариство дальше славнозвісний байштайнівський підручник для орґанічних сполучень. Підручник сей видано по раз четвертий в 15 томах на 16.000 сторінках.

Німецьке хемічне Товариство пильно слідить за всїми здобутками досвідної хемії на користь учених хеміків, як і на користь хемічного промислу в Німеччині.

Незаперечено, що хемія є нині в Німеччині угольним камінем, на якім опирає ся майже весь німецький промисл і се не лише хемічний.

Промисловці з вдячности за віддані їм услуги дарували ювилятови-товариству більше як два міліони марок.

Сим щедрим подарунком дають вони Товариству можність і заохоту до дальшої праці над новими хемічними досвідами. — Німці дуже добре — може найлїпше зі всїх народів світа — зрозуміли, що хемія є найважнійшою галузею науки, на якій опирати ся мусить весь промисл і рільництво. Нині можуть вони похвалити ся, що хемія се німецька наука, хоч основу під неї положили Французи і їх перший учений хемік Лявуазіє.

НОВИНКИ.

— **Смерть барона Ґавча.** Президент найвисшої рахункової палати і бувший президент міністрів барон Ґавч помер дня 20 с. м. на удар мозку.

— **Кільман занедужав.** Думка „Voss. Ztg", що донесене про недугу Кільмана є тільки претекстом і що він задумує справді уступити, показує ся неправдивою. Кільман недужий дійсно на запалене горла і мусить від кількох днів лежати в ліжку. По подужаню обійме знов своє урядоване.

— **Полонені осередних держав.** До 1. марта 1918 полонили осередні держави 3,450.000 людий. Се число перевисшає о пів міліона з горою загальне число мужеського, спосібного до зарібку населення Норвегії, Швеції і Данії, воно переступає пяту часть мужеського, спосібного до зарібку населення Німеччини в часі мира. Осередні держави зискали через те застун робітників, які на важних областях народного господарства віддали цінні услуги і заступили значну часть власних сил, покликаних до військової служби.

ОПОВІСТКИ.

Второк, дня 23-го цвітня 1918.

Нині: 23-го цвітня: греко-кат.: Терентія, римо-кат.: Войтіха.

Завтра: 24-го цвітня: греко-кат.: Антіпа римо-кат.: Юрія.

| Одеса у Львові. З великим трудом удало ся трем кінотеатрам у Львові видобути дуже цікавий і займаючий фільм п. н. „Погром большевиків“ або „Вхід австро-угорських військ до Одеси“. Фільм поділений на 25 розділів можна оглядати від пятниці 19-го до понеділка 22-го цвітня в кіно „Коперник“ в кіно „Пасаж“ і в кіно „Утіха“.

1) Вхід австро-угорських військ до Одесси,

2) Сердечне привитане наших військ через укр. публику,

3) Зелізний дворець в Жмеринці,

4) Австро-угорські війська забирають великі припаси муки, нагромаджені через большевиків,

5) Поворот до вітчини австро-угорських бранців в російських уніформах,

6) Австро-угорські гармати звернені против большевиків для оборони українських границь,

7) Ексц. Браун, командант корпуса зі своїм військом в Одесі,

8) Українська міліція,

9) Донські козаки на конях,

10) Український нарід перед церквою по богослуженю з нагоди щасливого мира,

11) Памятник цариці Катарини II.

12) Головна площа і памятник царя Александра Великого,

13) Міський театр,

14) Православні церкви,

15) Управа австро-угорських військ розділює часописи між український народ,

16) Українські посли,

17) Галя колюмн, що веде до укр. думи,

18) Українські сестри милосердя,

19) Большевики-парляментарі, опускаючі Україну, всідають на свій корабель,

20) Українські народні типи,

21) Ринок, торг і торгова площа,

32) Сходи на бульвар Чорного моря,

23) Порт в Одесі,

24) Вид вечером на Чоне море,

25) Морська лїхтарня на Чорнім мори,

Надіслане.

За сю рубрику редакція не відповідає.

Дентистичне заведене

Дра Олександра Барвінського

при вул. Сикстуській ч. 17.

Виймоване зубів без болю і пльомбоване.

Штучні зуби в кавчуку, золоті і плятині.

Пацієнтів з провінції залагоджуєть ся в найкоротшім часі.

Від нинїшного дня адміністрація нашої часописї находить ся при улиці Сикстуській ч. 21.

Коректора

приїме сейчас „Укр. Слово“.

Краєвий адвокат

Др Володимир Бачинський

відновив адвокацьку канцелярію

в Підгайцях.

ОГОЛОШЕНЯ.

Потрібна кухарка Українка до і по над літ 40. на постерунок. Условя добрі. Посада до обнятя найдальше від 1. мая. Зголошуватись. Постерунок ц. к. жандармерії

Корчмин

527 2—2 п. Корчів, коло Угнова.

Соліцитатора рутинованого

пошукує канцелярія адв. дра В. Бачинського в Підгайцях. Зголошеня під адресою: Др В. Бачинський — Львів Супінського 19. Оферти не принятї полишать ся без відповіди. 473

Пасічника рутинованого для 100 пнів пошукує від 1. мая, платня після умови, зголошеня Марцінків Мізунь-старий. 534 2—5

Дяка з добрим голосом, що розуміє добре дяківство приїме парохія Лисятичі — стація зелїзнича і почта Більче-Волиця коло Стрия. Зголошеня в уряді парох. А. Пеленський парох. 537 2—3

Покій гарний, умебльований, вхід осібний з передпокою, віднайму за готівку або провіянти. Близші інфор. в Адм. „Укр. Слова“. 538 2—3

Рутинований адвокатський соліцитатор і табулярист з довголітними практиками в справах всякого рода, як також в веденю діловодства банкових книг, пошукує посади в місті де находить ся гімназія, особливо в Стрию. Зголошеня просить ся слати під адресою: Антін Кіпала в Добрівлянах п. Ходорів. 540 2—2

Краски для фарбованя одежі матерій

звісної, найлїпшої марки

„Текля“ (Tekla)

ві всіх красках; для відпродавців по К 30·— за 100 пачок franco за попліпатою, — при більшім відборі відповідний рабат. Замовленя на адресу заступника фірми:

С. Л. Шнайдер. Львів, Стрілецька пл. 2.

S. L. Schneider Lemberg Strzelecki platz 2.

493 6—10

З нинїшним днем появила ся заходом Редакційного Комітету

„Антольоґія Стрілецької Творчости“

книга, в якій поміщені поезії і твори малярські та музичні У. С. С. Замовленя слати на адресу:

— ЛЕВ ҐЕЦ, ВИШКІЛ У. С. С, II. курінь —

Etappenpost 445.

Ціна одного примірника в гарній оправі, 114 картин, формат 24. 32 ст. 60 корон.

511 2—5 Комітет.

2К Видавництво „Артистично Літературні Новини“ **2К**

НОВЕЛЇ ЕДҐАРА ПО

переклад з анґлїйської мови **І. Петрушевича.**

МОЇ ЛИСТИ

Поезії **Василя Щурата.** ЦІНА ПО 2 Кор.

2К **Замовляти в книгарні ...ленка у Львові.** **2К**

523 1 ?

Памятка з Береста!

фотографічні знимки з підписами делеґатів на мировім договорі в Берестю можна купити в обох українських книгарнях по 3 кор.

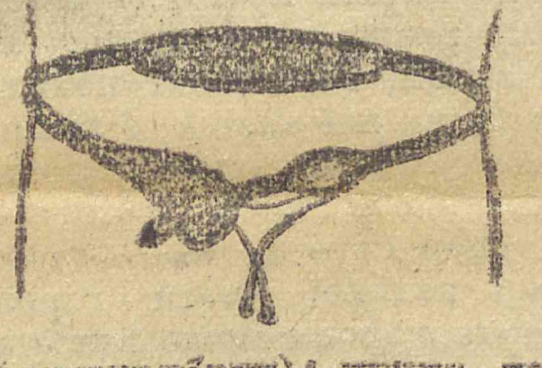

Бандажі на пропуклини

(руптурбрух): пупця, черева, пахвини (вже опавшої в діл) для пань, мужчин і дітий. **Міра через бедра довгота тіла; описати з котрої сторони і як велика. Ціна від 20 К.**

Універзальні опояски черевні: против внутрішним недомаганям, повислим черевам, опаданю матиці, мандруючій нирці, обірваню, на час бременности і по перебутих злогах, по перебутій операції, як також черевні опояски для здоровля і по...авленя фіґури. — Міра довкола через ... Описати ціль, зріст і вік. Ціна від 30 К... до 120 Кор.

Суспензорії. Підпояски місячні. Підкладки під плоску стопу (Blattfuss) і т. п. Замовленя полагоджуєть ся безпровволочно

М. Л. Полячек Самбір 25 Галичина. 490 3—5

Свідомий Українець

обезпечує від огню свої будинки й инші річи тільки в Товаристві взаїмних обезпечень „Дністер“ у Львові, Руська 20. (1)

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

У Львові:		В краю і державі:	За границею:
Не рік	44·— К.	56·— К.	На Україні . . . . . . 56 карб.
„ півроку	22·— „	28·— „	В Німеччині . . . . . . 56 мар.
„ чвертьроку	12·— „	15·— „	В инших державах . 84 фр.
„ місяць	4·— „	5·— „	

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

Стрічка двошпальтова або її місце 60 с.; в надісланім 1 К.; в оповістках 1·50 К.; в редакційній части перед або по новинках 2 К. Некрольоґія 2 К. Слова товстим друком подвійно. Оголошеня на суботу і неділю подвійно. Постійні оголошеня за осібною умовою.

Видає і відвічає за ред. Др Сидір Голубович. Друкарня Артура Ґольдмана, Львів Сикстуська 19.